

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА № 0400116024

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Министерството на здравеопазването за 2024 г.

София, 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	5
Мнение	5
База за изразяване на мнение	5
Ключови одитни въпроси	5
Правно основание за извършване на одита	8
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет.....	8
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет.....	8
Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	10
Некоригирани неправилни отчитания.....	10
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	19
Коригирани неправилни отчитания.....	19
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	23
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	25

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
ДДС	Дирекция „Държавно съкровище“
ЦУ на МЗ	Централно управление на Министерство на здравеопазването
МЗ	Министерство на здравеопазването
МФ	Министерство на финансите
ВРБ	Второстепенен разпоредител с бюджет
НАП	Национална агенция за приходите
ППЗДДС	Правилник за прилагане на закона за данък върху добавената стойност
ЗСч	Закон за счетоводството
СчП	Счетоводната политика
СС	Счетоводен стандарт
НСИ	Национален статистически институт
ПМС	Постановление на министерски съвет
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
АД	Акционерно дружество
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
УМБАЛ	Университетска Многопрофилна болница за активно лечение
УМБАЛСМ	Университетска многопрофилна болница за активно лечение и спешна медицина
СЕС	Сметки за средства от европейския съюз
ДСД	Други сметки и дейности
ОПР	Отчет за приходите и разходите
ДМА	Дълготрайни материални активи
НДА	Нефинансови дълготрайни активи
СМР	Строително Монтажни Работи
УВЕ	Удостоверения за въвеждане в експлоатация
ИАМН	Изпълнителна агенция „Медицински надзор“
ИАЛ	Изпълнителна агенция по лекарствата

СРЗИ	Столична регионална здравна инспекция
НЦОЗА	Национален център по обществено здраве и анализи
НЦЗПБ	Национален център по заразни и паразитни болести
ФСМП	Филиал за спешна медицинска помощ
ДПБ	Държавна психиатрична болница
ЦСМП	Център за спешна медицинска помощ
ДМСГД	Дом за медико-социални грижи за деца
БНБ	Българска народна банка
РМС	Решения на министерски съвет
ФМ на ЕИП	Финансовият механизъм на Европейското икономическо пространство
НФМ	Норвежки финансов механизъм
ЕС	Европейски съюз
ЗЗД	Закона за задълженията и договорите
ДОПК	Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
НП	Наказателно постановление
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ДР на ЗПФ	Допълнителни разпоредби на Закон за публичните финанси
ОД	Одитно доказателство
МОБАЛ	Многопрофилна областна болница за активно лечение
РЗИ	Регионална здравна инспекция
НСС	Национални счетоводни стандарти
ДА	Дълготрайни активи
РЦТХ	Регионален център по трансфузионна хематология
НЦТХ	Национален център по трансфузионна хематология
НСЦРЛП	Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ОП	Оперативна програма
РД	Работен документ
ТК	Текущ контрол

ДО
ДОЦ. НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
ДОЦ. Д-Р СИЛВИ КИРИЛОВ, ДМ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Министерството на здравеопазването, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2024 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Министерството на здравеопазването към 31 декември 2024 г. и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Министерството на здравеопазването в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Ключови одитни въпроси

Сметната палата реши, че няма ключови одитни въпроси, които да бъдат комуникирани в настоящия доклад.

Други въпроси

1. При извършени одитни процедури за потвърждаване правата на собственост и оценката на признатите нефинансови дълготрайни активи (НДА) се установи, че признати в баланса на министерството активи в предходни отчетни периоди се използват от търговски дружества (болници) от датата им на придобиване (икономическата изгода, свързана с активите се получава от болниците през икономическия полезен живот на актива) както следва:¹

1.1. В ЦУ на МЗ, към 31.12.2024 г. са капитализирани разходи за преустройство, в общ размер на 5 497 634 лв.,² за седем сгради, които са собственост на лечебни заведения³ (болници). Дейностите са извършени във връзка с реализиране на инвестиционен проект BG16RFOP001-4.001-0001 "Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ",⁴ с определен задължителен период на устойчивост на постигнатите резултати от пет години. С удостоверения за въвеждане в експлоатация, издадени през 2022 г. и 2023 г., ремонтните дейности са приключили и одитираната организация е признала разходите като дълготрайни материални активи (ДМА) по сметка 2099 „Други дълготрайни материални активи“ от СБО поради факта, че съгласно Раздел „Общи условия“ към договора за БФП, собствеността или владееенето не се променя до изтичане на периода на устойчивост на проекта. След изтичане на този период, същите ще бъдат апортирани в капитала на търговските дружества - болници. Капитализирани разходи за преустройство на сгради (чужда собственост) се амортизират от бюджетната организация, съгласно указанията на министъра на финансите, за краткият от двата срока очакваният икономически полезен живот на капитализираните разходи или остатъчният срок на наема/ползването на актива.⁵ В изпълнение на описания подход към 31.12.2024 г. балансовата стойност на капитализираните разход е 4 682 292 лв. и начислената амортизация за 2024 г. по сметка 6039 „Разходи за амортизация на други дълготрайни материални активи“ е в размер на 549 796 лв.

1.2. По баланса на Министерство на здравеопазването към 31.12.2024 г. са признати по сметки от подгрупа 204 „Машини, съоръжения, оборудване“ активи, с обща балансова стойност 64 932 467 лв.,⁶ придобити по проекти финансирани по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020,⁷ които се използват от търговски дружества (болници) от датата им на придобиване (икономическата изгода, свързана с активите се получава от болниците през икономическия полезен живот на актива), и за които собствеността или владееенето не се променя до изтичане на периода на устойчивост на

¹ ОД № 7

² 1 166 886 лв. през 2022 г.; 3 647 570 лв. през 2023 г. и 683 178 лв. през 2024 г.

³ УМБАЛ "Царица Йоанна – ИСУЛ", МБАЛ Света Анна – София АД, МБАЛ – Добрич АД, МБАЛ Национална кардиологична болница ЕАД, МБАЛ Д-р Тота Венкова" АД – Габрово, УМБАЛ „Пловдив“ АД и МОБАЛ "Д-р Ст. Черкезов" АД.

⁴ по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16RFOP001-4.001 „Регионална здравна инфраструктура“ в рамките на Приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

⁵ т. 34 от ДДС № 05 от 2016 г.

⁶ По сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ - 199 476 лв. и по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ - 64 732 991 лв.

⁷ Проект - BG16RFOP001-4.001-0001: Голям инвестиционен проект - подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ, Проект - BG16RFOP001-9.001-0002: Укрепване на капацитета на болничната мрежа за реакция при кризи и Проект - BG16RFOP001-4.003-0001: „Борба с COVID 19“

проекта.⁸ След изтичане на този период, същите ще бъдат апортирани в капитала на търговските дружества - болници. На активите се начислява амортизация по сметка 6034 „Разходи за амортизация на машини, съоръжения, оборудване“, която за 2024 г. е в размер на 5 851 540 лв.

1.3. С Решения на Министерски съвет № 208 от 26.03.2024 г. и № 267 от 05.04.2024 г. се дава съгласие за апортиране на активи⁹ в капитала на 30 търговски дружества (болници). Към 31.12.2024 г. в търговския регистър не са вписани промени в капитала на 11 от търговските дружества, като осем от тях не са взели решение за увеличаване на капитала. Активите които не са апортирани са с обща стойност 962 315 лв. (съгласно приложения към РМС-та), и същите са признати по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ в баланса на МЗ. Активите подлежащи на апортиране са придобити в предходни отчетни периоди и се използват от лечебните заведения от датата им на придобиване (икономическата изгода, свързана с активите се получава от търговските дружества - болници). На активите се начислява амортизация по сметка 6034 „Разходи за амортизация на машини, съоръжения, оборудване“. Към 31.12.2024 г. балансовата им стойност е 812 090 лв., а начислената амортизация за 2024 г. е в размер на 108 910 лв.

2. Министерският съвет с Постановление № 330 от 20.12.2023 г. одобрява допълнителни средства по бюджета на Министерство на здравеопазването, в размер на 45 279 000 лв., за дофинансиране на дейности по проект BG16RFOP001-4.001-0001 „Подкрепа за развитие на системата за спешна помощ“. Средствата, съгласно постановлението, следва да се отразят по бюджета на МЗ за 2023 г. като предоставен трансфер за сметки за средства от Европейския съюз, а плащанията през 2024 г. да се извършват от бюджетната левова сметка на министерството, при прилагане на режим на сметки за средства от Европейския съюз (СЕС). Бюджетната левова сметка на министерството подлежи на зануляване в края на годината съгласно указанията на МФ, дадени в ДДС № 7 от 2023 г.

С писмо, изх. № 04-20-20 от 30.01.2024 г., от Министерство на здравеопазването е предложено на министъра на финансите подход на счетоводно отчитане на получените средствата по ПМС № 330 от 20.12.2023 г. В получения отговор от МФ се посочва, че предложените счетоводни записвания са коректни.

През 2023 г., получените средства по бюджета на МЗ са признати на начислена основа по кредита на сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ в отчетна група „Бюджет“, и по дебита на същата сметка в отчетна група СЕС. Средствата са отчетени на касова основа по подпараграф 88-03 „Събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средствата от Европейския съюз“ в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС.

Неизразходваните средства, получени през 2023 г. по ПМС № 330 от 20.12.2023 г., в размер на 30 248 686 лв., са отразени в баланса на министерството към 31.12.2024 г. като вземане и задължение между отчетни групи „Бюджет“ и СЕС, съответно по код „Други краткосрочни задължения“ - в отчетна група „Бюджет“, и по код „Други

⁸ Срока на устойчивост по проектите изтича през 2024 г.

⁹ активите придобити по проект Предварително дефиниран проект № 4 „Подобрено качество на пренаталната диагностика и неонаталните грижи“, финансиран по Програма БГ 07 „Инициативи за обществено здраве“, осъществявана с финансово подкрепа на финансовия механизъм на европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) и Норвежкия финансов механизъм (НФМ) 2009 - 2014

вземания“ - в отчетна група СЕС. В Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от ЕС и сметките за чужди средства през 2024 г. по показател „Операции за сметка на други бюджети, сметки и фондове“ са отчетени 15 030 314 лв.¹⁰

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2025 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-01-160 от 21.11.2024 г. изменена със Заповед № ОД-04-01-001 от 03.01.2025 г. на Тошко Тодоров и Заповед № ОД-04-01-072 от 02.06.2025 г. на Маргарита Николова, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

¹⁰ ОД № 10

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключенията на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Сред въпросите, комуникирани с ръководството, Сметната палата определя тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одитни въпроси. Сметната палата описва тези въпроси в одитния доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

1. В ЦУ на МЗ, по два договора¹¹ по обществена поръчка с предмет „Извършване на СМР за обособяване на изолирани структури в държавни лечебни заведения за лечение и наблюдение на пациенти с COVID-19 и други заразни заболявания в изпълнение на проект BG16RFOP001-9.001-002 „Укрепване на капацитета на болничната мрежа за реакция при кризи“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.“,¹² през 2023 г. са предоставени авансови плащания, в общ размер на 594 025 лв.¹³ (авансовите плащания са в размер на 100 % от цената на договорите), които са признати по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“.

През 2024 г. са съставени протоколи за приемане на извършените СМР¹⁴, като по договор РД-11-683 от 05.12.2023 г. е издадена и фактура с нулева стойност, а по договор № РД-11-684 от 05.12.2023 г. не е издадена и няма да бъде издадена нулева фактура на основание чл. 79, ал. 8 от ППЗДДС.¹⁵

¹¹ Договори №№ РД-11-684 от 05.12.2023 г. и РД-11-683 от 05.12.2023 г.

¹² Договори № РД-11-684 от 05.12.2023 г. по обособена позиция № 25 и Договор РД-11-683 от 05.12.2023 г. по обособена позиция № 30.

¹³ По Договори № РД-11-684 от 05.12.2023 г. - 325 783 лв. и по Договор РД-11-683 от 05.12.2023 г. - 268 242 лв.

¹⁴ По Договори № РД-11-684 от 05.12.2023 г. протокол от 18.04.2024 г. и по Договор РД-11-683 от 05.12.2023 г. протокол от 26.04.2024 г.

¹⁵ при настъпване на данъчно събитие на доставката може да не се издава фактура в случаите, когато за доставката са извършени авансови плащания за цялата стойност на доставката.

Към 31.12.2024 г., предоставените през 2023 г. авансови плащания неправилно са признати като вземания и са включени в салдото на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“, вместо да бъдат осчетоводени като разходи за СМР по сметка 6021 „Разходи за текущ ремонт“.¹⁶

Не са спазени изискванията на чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч относно прилагане принципа на начисляването, съгласно който ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Не е спазено изискването за осчетоводяване на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

С размера на неправилното отчитане са завишени шифър 0073 „Предоставени аванси“ от актива на баланса и шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса и е занижен шифър 0602 „Разходи за външни услуги и наеми“ от ОПР в отчетна група СЕС.

2. В МБАЛ „Света Анна“ - Варна, съвместно контролирано предприятие на Министерството на здравеопазването (МЗ), раздел А от пасива на баланса „Собствен капитал“ на ГФО за 2023 г., е отрицателна величина, в размер на (-) 1 237 хил. лв. Правилно началното салдо по сметка 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ с аналитична партида на МБАЛ „Света Анна“ – Варна е равно на нула лева.

През 2024 г. от министерството е направена апортна вноска, в размер на 92 хил. лв., призната правилно по дебита на сметка 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ в кореспонденция със сметка 7699 „Придобито/закрито дялово участие от реорганизиране на бюджетни организации“, с което е завишено крайното салдо по сметка 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ по аналитична партида на МБАЛ „Света Анна“ – Варна.

Раздел А от пасива на баланса на лечебното заведение по предварителен финансов отчет за 2024 г. е отрицателна величина, в размер на (-) 947 хил. лв., и към 31.12.2024 г. дела на инвестицията на МЗ в лечебното заведение по сметка 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ по аналитична партида на МБАЛ „Света Анна“ – Варна, следва да е равно на нула лева.

За отчитане на промените в дела на инвестицията в лечебното заведение, в МЗ са съставени неправилни счетоводни записвания по дебита на сметка 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ в кореспонденция със сметка 7173 „Дялово участие във финансовия резултат на съвместно контролирани предприятия в страната - нето“, със стойност 844 хил. лв., сметка 7804 „Преоценки на финансови активи (финансиращи позиции)“ със стойност (-) 936 хил. лв., вместо само в кореспонденция със сметка 7804 „Преоценки на финансови активи (финансиращи позиции)“ със стойност 92 хил. лв. В резултат на неправилните счетоводни отчитания, салдото по сметка 7173 „Дялово участие във финансовия резултат на съвместно контролирани предприятия в страната-нето“ е завишено с 844 хил. лв., а салдото по сметка 7804 „Преоценки на финансови активи (финансиращи позиции)“ е занижено с (-) 844 хил. лв.¹⁷

¹⁶ ОД № 9

¹⁷ ОД № 5

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието, паричните потоци и собствения капитал, във връзка с дадените от министъра на финансите указания с т. 6 от ДДС № 05 от 2015 г. Не е съобразена и т. 4.4. от СС 28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия, когато делът на инвеститора в загубите на предприятието, в което е инвестирано, възлиза или превишава балансовата стойност на инвестицията, тя се отчита по нулева стойност и инвеститорът прекратява включването на своя дял в по-нататъшните загуби, а когато асоциираното предприятие отчете отново печалба, инвеститорът възобновява включването на своя дял в тази печалба едва след като делът му в печалбата се изравни с дела в непризнатите нетни загуби¹⁸

С размера на неправилното отчитане (844 хил. лв.) е завишен шифър 0718 „Приходи от дивиденди и дялово участие“ и е занижен шифър 0782 „Преоценка на финансови активи“ от ОПР.

3. През 2024 г., в Национален център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА), второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на здравеопазването, са допуснати неправилни отчитания на аналитично ниво по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС.

За коригиране на аналитичността по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ са съставени счетоводни записвания в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС по дебита и кредита на сметката в кореспонденция, съответно със сметки 6998 „Увеличение на пасиви (финансиращи позиции) от други събития“ и 7998 „Намаление на пасиви (финансиращи позиции) от други събития“ на стойност 677 256 лв..

Следвало е да се съставят счетоводни записвания само на аналитично ниво към синтетична сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“, без да се отчитат приходи и разходи по сметки 6998 „Увеличение на пасиви (финансиращи позиции) от други събития“ и 7998 „Намаление на пасиви (финансиращи позиции) от други събития“.¹⁹

Не са спазени изискванията за осчетоводяването по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. на МФ.

Неправилно са приложени указанията на МФ, дадени в т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. във връзка с коригиране на грешки от минали години, които не са относими за промени в аналитичността на синтетична сметка.

С размера на неправилното отчитане са завишени шифри 0795 „Намаление на пасиви от други събития“ и 0695 „Увеличение на пасиви от други събития“ от ОПР в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС.

¹⁸ Могат да се отчитат допълнителни загуби само ако инвеститорът е поел задължения или е извършил плащания от името на асоциираното предприятие, обвързано с дадени от инвеститора гаранции. Когато асоциираното предприятие отчете отново печалба, инвеститорът възобновява включването на своя дял в тази печалба едва след като делът му в печалбата се изравни с дела в непризнатите нетни загуби

¹⁹ ОД № 6

4. При извършените одитни процедури за потвърждаване на оценката на признатите нефинансови дълготрайни активи (НДА) към 31.12.2024 г., собственост на министерство на здравеопазването, се установи:

4.1. От седем ВРБ²⁰ към министъра на здравеопазването, са представени протоколи от извършен преглед за обезценка, в които е посочено, че балансовата стойност е равна на текущата възстановима стойност.

4.2. От ЦСМП – Плевен и РЗИ - Перник, не са представени протоколи от извършен преглед за обезценка, в които да е сравнена балансовата стойност с текущата възстановима стойност за всеки актив.

От РЗИ – Перник са предоставени протоколи за активи с нулева балансова стойност, на които е завишена стойността с 5 280 лв., като са съставени счетоводни записвания по дебита на сметки от раздел 2 „Сметки за дълготрайни материални и нематериални активи“ в кореспонденция със сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“.

4.3. Съгласно счетоводната политика на Министерство на здравеопазването в Раздел V „Счетоводно отчитане на дълготрайните активи в бюджетната организация“ е определен подход за оценка след първоначално признаване на НДА:

- с т. 10 „Обезценка на ДМА“, преглед за обезценка се извършва най-малко веднъж на три години, като се съпоставя балансовата стойност с текущата възстановима стойност на активите, и

- с т. 11 „Преоценка на ДМА“, преоценка се извършва, когато са налице активи, с очевидно нереално занижени или завишени стойности, като се извършва корекция на стойностите им. Резултатът от извършената преоценка (положителна или отрицателна) се осчетоводява като надоценка или подоценка по сметките от група 78 „Увеличение/намаление на нетните активи от преоценка“.

Съгласно указанията на министъра на финансите, дадени с т. 16.23 от ДДС № 20 от 2004 г., по отношение на оценките след първоначално признаване на ДМА са приложими разпоредбите на т. т. 7.1²¹ и 7.2²² на НСС 16 ДМА. В рамките на бюджетното предприятие могат да се използват и двата подхода, като за даден клас активи следва да се прилага само един от тях. В системата на първостепенния разпоредител следва да се прилага унифицирана политика по тези въпроси.

На одитния екип не са предоставени документи за извършени анализи/проучвания за определяне на текущата възстановима стойност на сходни активи, с подобен потенциал и оставащ срок на годност, които да послужат за основание на направените изводи от комисията, извършила прегледа за обезценка, поради което считаме, че при прегледа за преоценка/обезценка в посочените ВРБ, процедурите са изпълнени формално и не позволяват да бъдат потвърдени салдата на съответните сметки, по които са признати ДА, подлежащи на периодичен преглед за обезценка/преоценка.

Към 31.12.2024 г. не е извършен по общия ред, регламентиран в ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, преглед за оценка след първоначално признаване на подлежащите на преглед активи, общо в размер на 13 042 558 лв., които представляват 1.38 % от балансовата стойност на признатите нефинансови активи на Министерство на

²⁰ ЦСМП – Благоевград, ЦСМП, ЦСМП – Силистра, ДМСГД – Плевен, РЦТХ – Пловдив, НЦТХ, НСЦРЛП и РЗИ - Велико Търново.

²¹ След първоначалното признаване като актив всеки отделен дълготраен материален актив следва да се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка

²² Преоценките трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет

здравеопазването.²³

Утвърдената счетоводна политика не съответства на указанията на МФ, което не позволява да се потвърди и оценката след първоначално признаване, тъй като не е определен конкретен подход (препоръчителен, допустим алтернативен или комбинация от тях, но само ако се посочи за конкретния клас активи кой подход се избира) за всеки клас НДА.

Не са спазени указанията МФ, дадени в т.т. 16.23 и 16.24 от ДДС № 20 от 2004 г. и т. 86 от ДДС № 07 от 2017 г., във връзка с Раздел V Счетоводно отчитане на дълготрайните активи в бюджетната организация, т. 10 Обезценка на ДМА от СчП на министерството, преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи се извършва най-малко веднъж на три години.

Допуснатото е оценено по характер.

5. При извършени одитни процедури за потвърждаване съществуването и оценката на признатите вземания в отчетността на одитираната организация, е установено следното:²⁴

Със Счетоводната политика на МЗ, утвърдена със Заповед № РД 01-109 от 20.04.2018 г., изменена със Заповед № РД-01-92 от 21.02.2023 г., е възприет подход, при който определянето на вземанията като трудно събираеми, несъбираеми или безнадеждни се определя на база изтекъл срок.

5.1. От Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ (ИАМН) за вземания, признати по сметка 4301 „Вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“, с обща стойност 469 497 лв. (от общо 864 259 лв.), не е представена информация²⁵ за датата на възникване на вземането,²⁶ в резултат на което одитният екип не може да извърши одитна процедура повторно изчисление, и да потвърди размера на провизията на вземанията.

Съгласно предоставена информация, изпълнителната агенция прилага подхода на обща провизия. Предадените за събиране на НАП вземания, категоризирани от НАП като трудно събираеми, са в размер на 303 400 лв.,²⁷ и през 2024 г. е начислена провизия за вземания, в размер на 75 850 лв.

По сметка 4911 „Провизии за публични държавни и общински вземания“ в оборотната ведомост на ИАМН е налично начално салдо, в размер на 52 494 лв., за което не е представен извършен анализ. Към 31.12.2024 г. дадените на НАП суми за събиране на вземания по наказателни постановления, признати по сметка 4301 „Вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“ са в общ размер на

²³ ОД № 7

²⁴ ОД № 9

²⁵ Представена е справка от ИАМН в която за дата на възникване на вземането е посочено „Няма информация“. Първоначално е представена некоректно попълнена информация и впоследствие е изискано отново да се попълни справката за вземанията на одитиранта организация с указания да се попълни дата на възникване на вземането и датата на която е изтекъл срока на погасяване на вземането. Информацията е многократно изисквана чрез имейли и телефонни разговори – както от страна на ЦУ на МЗ, така и от страна на одитния екип.

²⁶ В представена справка от ИАМН при Наименование на задълженото лице юридическо /физическо лице е попълнено и номер и дата на Наказателно постановление. Не е представена информация кога НП е влязло в сила и след като одитираната организация не са посочили дата на възникване на вземането одитния екип не може да счита информацията за надеждна.

²⁷ Съгласно предоставена от НАП Справка към 31.12.2024 г. за размера (в лв.) на непогасените вземания по актове, за които производството не е прекратено на основания на чл. 225, ал. 1 от ДОПК

378 103 лв., а общия размер на вземанията е 864 259 лв. На одитния екип не е представена информация за начислени провизии за вземания, които не са дадени за събиране от НАП.

В ИАМН не е извършен анализ на вземанията, просрочията и провизиите към 31.12.2024 г.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието.

Установеното е оценено по характер.

5.2. В Изпълнителна агенция по лекарствата (ИАЛ) към 31.12.2024 г. дадените на НАП за събиране вземания по наказателни постановления са общо в размер на 859 546 лв., от които 263 000 лв. НАП определя като трудно събираеми,²⁸ във връзка с което одитираната организация начислява провизия, в размер на 61 000 лв.²⁹ само за тези вземания. Съгласно СчП на МЗ, провизията на вземанията зависи от срока на просрочие и е следвало да се начисли провизия за вземания на дадени на НАП суми за събиране, общо в размер на 300 696 лв., или са начислени по-малко с 239 696 лв.

Не е спазен Раздел X „Счетоводно отчитане на провизии за задължения, провизии за вземания и разходи за провизии на персонал“, т. 2 „Провизиране на вземания“ от СчП, във връзка с т. 36.2. от писмо ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, относно провизиране на вземания за несъбираемост.

С размера на неправилното отчитане (239 696 лв.) са завишени шифър 0071 „Публични вземания - данъци, вноски, такси, санкции и лихви“ от актива на баланса и шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса, и е занижен шифър 0611 „Разходи за провизии за вземания“ от ОПР в отчетна група „Бюджет“.

5.3. В Столична регионална здравна инспекция (СРЗИ) – ВРБ на МЗ, след анализ на размера на признатите провизии на вземанията се установи, че при отчитането на провизия за вземания от наказателни постановления, признати по сметка 4301 „Вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“, се използва подхода на индивидуална провизия за всяко вземане. Начислените провизии за публични вземания са на стойност 311 597 лв.³⁰ При извършените одитни процедури са установи:

- за вземания, в общ размер на 105 712 лв., възникнали в периоди преди 2017 г., не е начислена провизия, и

- за вземания, в общ размер на 3 900 лв., възникнали преди повече от пет години, е начислена провизия, в размер на 50 %, вместо 100 %.³¹

В СРЗИ не е начислена провизия за вземания, в размер на 107 678 лв.³²

Ако в СРЗИ беше приложен подход на групов провизия,³³ начислената провизия за вземания щеше да е в размер на 204 421 лв., или със 107 176 лв. по-малко от крайното

²⁸ Съгласно предоставена от НАП Справка към 31.12.2024 г. за размера (в лв.) на непогасените вземания по актове, за които производството не е прекратено на основания на чл. 225, ал. 1 от ДОПК

²⁹ Начислена провизия за категоризирани от НАП като трудно събираеми вземания в размер на 52 750 лв. (25 % от стойността на вземанията) и начислена провизия на вземания дадени за събиране от НП категоризирани като безнадеждни в размер на 8 250 лв. (100 % от стойността на вземанията).

³⁰ Съгласно справка за вземанията, просрочията и провизиите към 31.12.2024 г.

³¹ Съгласно счетоводната политика на министерството при прилагане на подхода на индивидуална провизия вземания с изтекъл срок на погасяване 5 години се класифицират като безнадеждни вземания.

³² От СРЗИ не е представена информация за датата на която е изтекъл срока на погасяване и при повторното изчисление дните на просрочие са изчислени от датата на възникване на вземането.

³³ и съответно определените срокове на просрочие за този подход

салдо по сметка 4911 „Провизии за публични държавни и общински вземания“ (311 597 лв.).

Не е спазен Раздел X „Счетоводно отчитане на провизии за задължения, провизии за вземания и разходи за провизии на персонал“. т. 2 „Провизиране на вземания“, във връзка с т. 36.2. от писмо ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, относно провизиране на вземания за несъбираемост.

Допуснатото е оценено по характер.

6. В Министерство на здравеопазването в предходни отчетни периоди активи, придобити с бюджетни и европейски средства,³⁴ за които е нямало или е изтекъл периода на устойчивост на постигнатите резултати са признати по сметки от група 20 „Дълготрайни материални активи“, с обща отчетна стойност 1 690 488 лв.³⁵ Същите се използват от търговски дружества (болници) от датата им на придобиване³⁶ (икономическата изгода, свързана с активите се получава от болниците през икономическия полезен живот на актива). На активите се начислява амортизация, като към 31.12.2024 г. балансовата им стойност е в размер на 990 913 лв.,³⁷ а начислената амортизация е общо в размер на 699 575 лв., в т.ч. за 2024 г. по сметки от подгрупа 603 „Разходи за амортизации“ (153 523 лв.).³⁸

Министерство на здравеопазването не получава икономическа изгода, свързана с активите и е следвало същите, чрез използването на сметка 7672 „Прехвърлени нефинансови дълготрайни активи от/към други предприятия от сектор Държавно управление“,³⁹ да бъдат прехвърлени към съответното търговско дружество (болница), тъй като то ще използва активите през целия им икономически живот.⁴⁰

Не е спазена т. 3.1. от СС 16 ДМА, относно признаването и отчитането на актив като ДМА.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството (ЗСч) за вярно и честно представяне имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието във финансовите отчети.

С размера на неправилното отчитане са завишени шифри 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ – 1 017 195 лв., и 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ – 2 058 лв. от актива на баланса, и е завишен шифър 0603 „Разходи за амортизации“ от ОПР в отчетна група „Бюджет“.

7. При финансовия одит на ГФО на МЗ за 2023 г. е установено, че от ЦУ на МЗ е извършен частичен анализ за оценка на етапа, до който е достигнал процесът на

³⁴ проекти Програма " Подобряване на контрола на туберкулозата в България ", Програма "Превенция и контрол на ХИВ/СПИН", Проект BG051PO001-6.02.02 ПУЛСС "Практически увод в лечението на спешните състояния", ПДП 4 „Подобрено качество на пренаталната диагностика и неонаталните грижи“ и Програма БГ07 „Инициативи за обществено здраве“

³⁵ по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ - 12 983 лв., по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ - 1 669 491 лв. и по сметка 2060 „Стопански инвентар“ - 8 014 лв.

³⁶ Активите се намират в търговските дружества (болници)

³⁷ по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ - 1 303 лв., по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ – 987 552 лв. и по сметка 2060 „Стопански инвентар“ - 2 058 лв.

³⁸ По сметка 6034 „Разходи за амортизация на машини, съоръжения, оборудване“ - 156 277 лв. и по сметка 6036 „Разходи за амортизация на стопански инвентар“ – 1 012 лв.

³⁹ Болниците на които са предоставени активите са включени в списъка на НСИ на юридическите лица от сектор „Държавно управление“.

⁴⁰ ОД № 7

придобиване на дълготрайните активи, за които в настоящия и предходни отчетни периоди са предоставени авансите. Във връзка с липсващата в анализа информация, от одитният екип са поискани допълнително документи и пояснения (на извадков принцип) относно салдото по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“. При извършен анализ на получените от МЗ документи и обяснения, е установено следното:⁴¹

7.1. По повод исканите допълнителни документи и обяснения, от МЗ са предоставени четири броя договори № РД-11-456/13.11.2019 г., РД-11-457/13.11.2019 г., РД-11-330/28.06.2021 г., и РД-11-418/10.08.2021 г. По договорите са предоставени авансови плащания, общо в размер на 1 604 212 лв., в т.ч. по договори:

- № РД-11-456/13.11.2019 г. - платен аванс на 03.12.2019 г., в размер на 330 480 лв.;⁴²

- № РД-11-457/13.11.2019 г. - платен аванс на 02.12.2019 г., в размер на 531 360 лв.;⁴³

- № РД-11-330/28.06.2021 г. - платен аванс на 27.07.2021 г., в размер на 511 972 лв.;⁴⁴

- № РД-11-418/10.08.2021 г. – платен аванс на 25.08.2021 г., в размер на 230 400 лв.⁴⁵

Съгласно становището на МЗ, изпълнителите по цитираните договори са изпълнили в цялост **само** част „Проектиране“, както следва: за всички обекти са изготвени по два варианта на „Идеен проект“, които са представени за разглеждане и одобрение от Възложителя. След направен избор от страна на Възложителя на един от двата варианта, всеки от Изпълнителите е изготвил „Работен проект“ за всеки един от обектите и същите *са предадени на Възложителя за предприемане* на последващи действия, необходими за издаването на Разрешенията за строеж.

Строително-монтажни работи по договорите **не са стартирали**. За обектите, предмет на горецитираните договори, няма издадени Разрешения на строеж, с изключение за обект „Център в гр. Силистра“, издадено през месец декември 2023 г. В получения отговор от МЗ е посочено, че през м. декември 2023 г. са изпратени писма до изпълнителите на горецитираните договори за едностранното им прекратяване, и искане за възстановяване на преведените аванси.

През 2024 г. е изготвен доклад от заместник-министър на здравеопазването, в който е посочено:

- Строително-ремонтните дейности на обектите не са стартирали поради възникнали затруднения от различен характер: процесът по съгласуване от страна на МЗ на изготвените от изпълнителите проекти с всички институции е отнело значително

⁴¹ ОД № 8

⁴² с предмет „Извършване на инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор) за центровете в гр. Плевен, гр. Велико Търново и гр. Русе -по проект BG16RFOP001-5.001-0003 „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания“

⁴³ с предмет „Извършване на инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор) за центровете в гр. София – 4 бр. и гр. Враца - по проект BG16RFOP001-5.001-0003 „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания“

⁴⁴ с предмет „Извършване на инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор за центровете гр. Бургас, гр. Варна – 3 бр.“) по проект BG16RFOP001-5.001-0003 „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания“

⁴⁵ с предмет „Извършване на инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор) за центровете в гр. Разград, и гр. Силистра, по проект BG16RFOP001-5.001-0054 „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания - 2“

време, като междувременно са извършени промени в нормативната уредба в сферата на строителството в страната, което е довело до необходимост от ново проектиране и преминаване на съгласувателни процедури в съответните общини. Възникването на пандемията от коронавирусна инфекция, нейната продължителност и наложените ограничителни мерки в страната, са причина за забавяне в изпълнението на дейностите.

- В доклада се предлага ръководството на МЗ да разгледа отново темата за предоставените авансово средства на изпълнители по договори по двата проекта за "Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания", и да вземе решения дали извършените разходи от изпълнителите за проектиране, да останат за сметка на бюджета на МЗ (т.к. проектирането е одобрено от инженерите, участващи в екипите по изпълнение на проектите) или извършените разходи да не се приемат, за което да бъдат информирани изпълнителите по договорите. Към 31.12.2024 г. няма предоставена информация за взето решение от ръководството на МЗ.

7.2. Представен е договор с рег. № РД-11-90/16.03.2022г. за обект ЦСМП - Добрич, ФСМП - Генерал Тошево, и ФСМП – Каварна, ведно с документи за платените аванси през месец декември 2022 г. и през периода от месец март до месец декември 2023 г., в размер на 229 926 лв. В Справката, предоставена от МЗ е посочено, че се очакват документи за окончателно признаване на извършените към 31.12.2023 г. разходи.

В предоставената от МЗ информация е посочено, че:

„Към 31.12.2023 г. са изпълнени дейности за СМР и са въведени в експлоатация ЦСМП – Добрич, ФСМП – Тервел, ФСМП – Шабла и ФСМП - Балчик, за които има издадени всички необходими актове и протоколи, съгласно изискванията на *Наредба № 3 от 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството.*

С протокол, Образец № 10 от 14.03.2023 г., е спряно строителството на обект ФСМП - Генерал Тошево, поради установено наличието на стара сграда - трафопост, бетонни фундаменти и подземен бетонов резервоар, чието премахване не е отразено в проектната документация, липсва в количествените сметки и строителят не е предвидил средства за тези дейности. Към настоящия момент необходимите средства са одобрени от Ръководството на МЗ и се подготвя допълнително споразумение за изпълнение на тези дейности.

С протокол, Образец № 10 от 08.08.2023 г., е спряно строителството на обект ФСМП - Каварна, поради установено сериозно разминаване в котировките на сградата към съществуващата площадка, което ще доведе при дъжд и сняг до нейното наводняване, както и наличието на големи количества земни маси, чието отстраняване не е предвидено в проекта и съответно Строителя не е предвидил средства за тези дейности. Към настоящия момент необходимите средства са одобрени от Ръководството на МЗ и се подготвя допълнително споразумение за изпълнение на тези дейности.

Към настоящия момент договорът не е изпълнен, поради спиране на изпълнението на СМР в цитираните обекти, и съответно сроковете за изпълнението им са спрени“.

Към 31.12.2024 г. не са предприети действия за защита на интересите на министерството, като:

- не са предприети последващи действия за възстановяване на невъзстановените от изпълнителите в цялост авансови средства по сключени и прекратени договори и/или други управленски решения за привеждане на документирането и отчетността на стопанските операции в съответствие с действащите нормативни актове.

- не са предприети действия за издаване на необходимите документи за подновяване на дейностите по строителството.

С допуснатото е създадена предпоставка за изтичане на всички давностни срокове, цитирани в чл. 110 и чл. 111 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), съответно: петгодишната давност на всички вземания, за които законът не предвижда друг срок и тригодишната давност на вземанията за обезщетения и неустойки от неизпълнен договор, както и цитираната в чл. 87, ал. 5 от ЗЗД петгодишната давност за погасяване правото за разваляне на договор, което прави невъзможно претендирането за възстановяване на аванса да се осъществи по съдебен ред.

Не е спазен принципа за предпазливост съгласно чл. 26, ал. 1 т. 3 от Закона за счетоводството.

Не са спазени изискванията на чл. 20, т. т. 2 и 9 от Закона за публичните финанси относно отчетността, отговорността публичните финанси да се управляват по начин, който гарантира отчетността и отговорността на разпоредителите с бюджети, във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Допуснатото е оценено по характер.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

1. В края на бюджетната 2024 г., по договори за покупка на медицински изделия, оборудване и апаратура, на обща стойност 2 636 472 лв.,⁴⁶ чието изпълнение ще е през 2025 г., са извършени авансови плащания, в размер на 100 % от цената на договорите.

Установената недобра практика е в нарушение на т. 37 от ДДС № 6 от 2024 г. на МФ, относно въздържането на ведомствата от сключване на договори, предвиждащи авансово плащане, чието изпълнение няма да приключи в рамките на настоящата бюджетна година, което не е в съответствие с добрата търговска практика.⁴⁷

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 37 от ДДС № 6 от 2024 г., съгласно които не се допуска резервирането и отклоняването на средства от сметки, подлежащи на зануляване, по сметки, приключващи с остатък, доколкото не е определено друго с писмо на МФ. Министерствата и ведомствата да се въздържат от сключване на договори, предвиждащи авансово плащане, което не е в съответствие с добрата търговска практика и чието изпълнение няма да приключи в рамките на настоящата бюджетна година, което е нарушение на бюджетната дисциплина по смисъла на § 2 от Допълнителните разпоредби на ЗПФ.

Коригирани неправилни отчитания

1. Във връзка с Постановления на Министерски съвет са одобрявани през предходни отчетни периоди допълнителни разходи по бюджета на МЗ за изпълнение на политики в област „Здравеопазване“,⁴⁸ пряко ангажирани с дейности по предотвратяване и разпространение на COVID-19 и други заразни болести с епидемичен потенциал на

⁴⁶ Договор РД-07-24 от 17.12.2024 г. – 636 480 лв., Договор РД-07-25 от 07.11.2024 г. – 899 998 лв. и Договор РД-07-26 от 07.11.2024 г. – 1 099 994 лв.

⁴⁷ ОД № 9

⁴⁸ за осигуряване на лекарствени продукти за лечение на COVID-19, за осигуряване на подкрепа на служители в центровете за спешна медицинска помощ

разпространение, и за продължаване кампанията за поставяне на ваксини срещу COVID-19. За извършване на плащанията, във връзка с одобрените допълнителни разходи по бюджета на МЗ, е позволено използването на сметката за чужди средства на министерството. Неусвоените и налични средства по сметката за чужди средства към 31.12.2023 г. са в размер на 85 653 377 лв.

Съгласно дадени указания от МФ с писмо до МЗ, захранването на сметката за чужди средства със суми по ПМС в края на годината, на начислена основа се отчитат като вътрешен разчет между отчетни групи „Бюджет“ и ДСД по сметка 4502 „Вътрешни разчети между бюджет и сметки за чужди средства“, а на касова основа по подпараграф 93-10 „Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (+/-)“ в отчетна група ДСД.

В ЦУ на МЗ, през месец януари 2024 г., без основание и документална обоснованост са съставени счетоводни записвания, със стойност в размер на 85 653 377 лв.:

- в отчетна група „Бюджет“ - по дебита на сметка 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи "БЮДЖЕТ" и "Други сметки и дейности"“ в кореспонденция със сметка 4502 „Вътрешни разчети между бюджет и сметки за чужди средства“, и

- в отчетна група ДСД - по дебита на сметка 4502 „Вътрешни разчети между бюджет и сметки за чужди средства“ в кореспонденция със сметка 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи "БЮДЖЕТ" и "Други сметки и дейности"“.

В резултат на допуснатото, без основание са закрити разчетни взаимоотношения между отчетните групи.⁴⁹

Допуснатите неправилни отчитания са коригирани по метода „червено сторно“.

Не са спазени разпоредбите на чл. 3, ал. 3 и чл. 24, ал. 1 от ЗСч, относно достоверно показване на ефектите от операциите и за осъществяване на текущо счетоводно отчитане от предприятията на основата на документална обоснованост на стопанските операции и факти.

2. При извършени одитни процедури за проверка на счетоводното отразяване на промените в дела на инвестицията на МЗ в предприятия в страната, се установи следното:⁵⁰

2.1. С постановления и решения на Министерски съвет от 2023 г. е увеличен капиталът на три лечебни заведения^{51, 52} чрез парични вноски от МЗ, в общ размер на 11 479 890 лв.⁵³ Паричните вноски са извършени през 2023 г. Протоколите от събранията, на които е взето решение за увеличението на капитала на лечебните заведения,⁵⁴ както и вписването на увеличението на капитала в Търговския регистър, са от месеците януари,

⁴⁹ ОД № 3

⁵⁰ ОД № 2

⁵¹ УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД; УМБАЛ „Александровска“ ЕАД; МБАЛ „Св. Пантелеймон – Ямбол“

⁵² в които Министерството на здравеопазването има мажоритарно участие и съвместно контролираните предприятия

⁵³ УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД с 2 187 490 лв.; УМБАЛ „Александровска“ ЕАД с 3 450 000 лв. и МБАЛ „Св. Пантелеймон – Ямбол“ АД с 5 842 400 лв.

⁵⁴ УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД протокол № РД - 16- 39/24.01.2024 г.; УМБАЛ „Александровска“ ЕАД протокол № РД- 16- 38/23.01.2024 г. МБАЛ „Св. Пантелеймон – Ямбол“ АД протокол от 14.02.2024 г.

февруари и март 2024 г.⁵⁵ В МЗ, за направените парични вноски, през 2023 г. са съставени счетоводни операции по кредита на сметка 5001 „Текущи сметки в левове, консолидирани в системата на единна сметка“ в кореспонденция със сметка 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)“, с обща стойност в размер на 11 479 890 лв.

Към 30.09.2024 г., в ЦУ на МЗ не са съставени счетоводни записвания за отчитане на настъпилите промени в дела на инвестицията по дебита на сметки 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ и 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ и кредита на сметка 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)“. В резултат, на допуснатото неправилно отчитане, към 30.09.2024 г. не е отчетено увеличението на дела на инвестициите в търговски дружества и не са закрити разчетните взаимоотношения с лечебните заведения.

Неправилното отчитане е установено по време на извършеното предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на МЗ към 30.09.2024 г. и е коригирано към 31.12.2024 г.

Не са спазени разпоредбите на чл. 26, ал. 1, т. 4 на ЗСч относно начисляване на сделки и други събития, като се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

2.2. През 2024 г., в МЗ от две търговски дружества⁵⁶ е получен дивидент, подлежащ на внасяне в централния бюджет, в общ размер на 111 500 лв.⁵⁷

В ЦУ на МЗ, при счетоводното отчитане на получения дивидент са съставени без основание и без наличие на документална обосноваост допълнителни счетоводни записвания по дебита на сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ в кореспонденция със сметка 7171 „Дялово участие във финансовия резултат на предприятия в страната с мажоритарно участие-нето“, с размера на получения дивидент (111 500 лв.).

В резултат на съставените неправилни счетоводни записвания, са завишени салдата по сметки 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ и 7171 „Дялово участие във финансовия резултат на предприятия в страната с мажоритарно участие-нето“.

Не са спазени разпоредбите на чл. 3, ал. 3 от Закона за счетоводството за текущото счетоводно отчитане на основата на документалната обосноваост на стопанските операции.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 7 от ДДС № 5 от 2015 г., относно начина на отчитане на приходите от дивиденди.

3. В МЗ, за 366 актива, придобити в периода от 2018 г. до 2023 г., признати по сметки от група 20 „Дълготрайни материални активи“,⁵⁸ при проверка на начислените

⁵⁵ УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД влязло в сила на 20.02.2024 г. УМБАЛ „Александровска“ ЕАД влязло в сила на 29.01.2024 г. МБАЛ „Св. Пантелеймон – Ямбол“ АД, влязло в сила на 29.03.2024 г.

⁵⁶ „Камена“ ЕАД и „Бул Био НЦЗПБ“ ЕООД

⁵⁷ 45 500 лв. от „Камена“ ЕАД и 66 000 лв. от Бул Био НЦЗПБ ЕООД

⁵⁸ По сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ един актив с отчетна стойност 35 400 лв., по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ един актива с обща отчетна стойност 68 544 лв., по сметка

разходи за амортизации за тях, се установи, че остатъчната стойност в индивидуалните им амортизационни планове, не съответства на определените в Амортизационната политика параметри за придобити нови нефинансови дълготрайни активи.

В резултат на допуснатите неправилни отчитания, за предходни отчетни периоди е осчетоводена акумулирана амортизация на активите по сметки от подгрупа 241 „Амортизация на дълготрайни материални активи“ с 1 387 057 лв. повече.

Преизчислена е акумулираната амортизация и неправилно начислената амортизация за предходни отчетни периоди е коригирана като са съставени счетоводни записвания по дебита на сметки от подгрупа 241 „Амортизация на дълготрайни материални активи“ в кореспонденция със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.⁵⁹

Не са спазени дадените от министъра на финансите указания в раздел IX. Остатъчна стойност на амортизируемите активи от ДДС № 5 от 2016 г., относно изискването за целите на начисляването на амортизацията и разработването на амортизационните планове определянето на остатъчната стойност на амортизируемите активи да се извършва от бюджетната организация, като се следват насоки-те на т. 4.1 и 4.2 от СС 4 Отчитане на амортизацията, освен в случаите, когато с указания на МФ са определени конкретни изисквания за размер или процент на остатъчната стойност.

4. При извършени одитни процедури за проверка на счетоводното отчитане на НДА, се установи:⁶⁰

4.1. В ЦУ на МЗ, по Фаза 2 от договор с предмет „Надграждане на мобилното приложение за издаване на електронни рецепти eRX и извършване на гаранционна поддръжка“, през месец май 2024 г. е извършено авансово плащане, в размер на 158 400 лв., признато по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“. През месец юли 2024 г. е съставен приемо-предавателен протокол за извършените дейности по договора и е издадена окончателна фактура с нулева стойност, в която е приспаднало авансовото плащане. Към 30.09.2024 г., авансът, в размер на 158 400 лв., не е закрит и е включен в крайното салдо на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“.

Следвало е предоставения аванс да се закрие при приемане на възложените дейности, а придобитият НДА да се признае по сметка 2101 „Програмни продукти и лицензи за програмни продукти“, след което да стартира процесът по начисляване на амортизация от месеца, следващ месеца на въвеждането му в експлоатация.

Допуснатото неправилно отчитане е установено по време на предварителното проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на МЗ към 30.09.2024 г. и към 31.12.2024 г. е коригирано.

4.2. В ЦУ на МЗ, към договор за обект „Извършване на строително монтажни работи“⁶¹ на четири обекта за нуждите на ФСМП⁶² - Елин Пелин, ФСМП – Ихтиман, ФСМП – Костенец и ФСМП – Самоков“, финансиран със средства по ОП „Региони в

2051 „Леки автомобили“ един актива с обща отчетна стойност 35 760 лв. и по сметка 2059 „Други транспортни средства“ 363 актива с обща отчетна стойност 40 982 054 лв.

⁵⁹ ОД № 1

⁶⁰ ОД №№ 3 и 8

⁶¹ Договор № РД-11-69 от 24.02.2022 г. и допълнително споразумение № РД-11-308 от 16.08.2024 г. към договора.

⁶² Филиал за спешна медицинска помощ

растеж“, е подписано допълнително споразумение за индексация на цените в резултат на инфлацията по отношение на извършените строително-монтажни работи за обектите.

На 17.09.2024 г. е издадено удостоверение за въвеждане в експлоатация на обект „ФСМП – Елин Пелин - вътрешно преустройство на част от съществуваща двуетажна сграда“, на обща стойност 249 525 лв.⁶³ Към 30.09.2024 г., в отчетна група СЕС, за завършения обект неправилно:

- са капитализирани разходи по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, в размер на 83 189 лв., и
- усвоен аванс, в размер на 49 913 лв., не е приспаднал от сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“.

Извършените разходи за СМР⁶⁴ е следвало да бъдат признати като активи по съответните сметки от група 20 „Дълготрайни материални активи“ в отчетна група СЕС, в съответствие с техния характер, след което да бъдат прехвърлени в отчетна група „Бюджет“ чрез сметка 7601 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи "БЮДЖЕТ" и "Сметки за средства от Европейския съюз"“.

Допуснатото неправилно отчитане е установено по време на предварителното проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на МЗ към 30.09.2024 г. и към 31.12.2024 г. е коригирано.

Не са спазени разпоредбите на чл. 26, ал. 1, т. 4 на ЗСч относно начисляване на сделки и други събития, като се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Не са спазени разпоредбите на чл. 3, ал. 3 от ЗСч за текущото счетоводно отчитане на основата на документалната обосновааност на стопанските операции.

Не са спазени дадените от министъра на финансите указания с т. 28 от ДДС № 03 от 2009 г., относно осчетоводяване на изплатени през текущата година суми срещу бъдеща доставка на услуга, а едва при предоставянето на услугата, авансът за доставката се закрива.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Введените контролни дейности в областта на счетоводната отчетност не са прилагани непрекъснато през целия одитиран период, не са минимизирали риска от допускане на неправилни отчитания и не обхващат всички рискове, свързани с отчитането на приходите и разходите, активите и пасивите, съобразно спецификата на дейността на министерството.

⁶³ УВЕ № 62 от 17.09.2024 г.

⁶⁴ Съгласно Договор № РД-11-69 от 24.02.2022 г. и допълнително споразумение № РД-11-308 от 16.08.2024 г. към договора, както и издадени фактури № 0000000746 от 04.06.2023 г. - за авансово плащане; № 0000001041 от 02.12.2024 г. - за окончателно плащане и № 0000000999 от 03.09.2024 г. - за плащане по протокол за индексация на цената по договор в резултат на инфлацията, съгласно допълнителното споразумение.

В подкрепа на констатациите са събрани 10 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. Екзарх Йосиф № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 337 от 24.09.2025 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Министерството на здравеопазването и един за Сметната палата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Димитър Главчев)

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
1	РД № ТК-2.16-1 за извършена проверка на предприетите действия относно установените некоригирани неправилни отчитания при извършения финансов одит на ГФО на Министерство на здравеопазването за 2023 г.	92
2	РД № ТК-2.16-6 за процедури по същество (тест на детайлите) за проверка на счетоводното отразяване на промените в дела на инвестициите на Министерство на здравеопазването в търговските дружества по сметки 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ и 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ и разчети с други дебитори по сметка 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)“.	54
3	РД № ТК-2.15-2 за процедури по същество – проверка и анализ на наличността по левови текущи сметки на бюджетните организации в БНБ по сметка 5001 „Текущи сметки в левове, консолидирани в системата на единна сметка“ и по подпараграф 96-01 „Остатък по левови текущи сметки на бюджетните организации в БНБ от предходния период (+)“ и 96-07 „Наличност по левови текущи сметки на бюджетните организации в БНБ в края на периода (-)“ в отчетна група ДСД и прехвърлени активи и пасиви по сметка 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи "БЮДЖЕТ" и "Други сметки и дейности"“ в отчетни групи "Бюджет" и ДСД в ЦУ на МЗ.	16
4	РД № ТК-2.15-1 за процедури по същество на счетоводното отразяване на дълготрайни активи по счетоводни сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“, 2039 „Други сгради“ в ЦУ на МЗ, 2031 „Административни сгради“ в ЦУ на МЗ, НЦЗПБ и ДПБ Нови Искър, 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ в ЦУ на МЗ, ЦСМП Варна и РЗИ Враца, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ в ЦУ на МЗ, ДМСГД Варна и НЦЗПБ, 2059 „Други транспортни средства“ в ЦУ на МЗ, ЦСМП Смолян, ЦСМП Благоевград и ЦСМП Хасково и 2101 „Програмни продукти и лицензи за програмни продукти“ в ЦУ на МЗ и незавършено строителство и основен ремонт по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ и прехвърлени актив между отчетни групи по сметка 7601 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи "БЮДЖЕТ" и "Сметки за средства от Европейския съюз"“ в ЦУ на МЗ в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС.	246
5	РД № ГФО-2.16-6 за процедури по същество (тест на детайлите) за проверка на счетоводното отразяване на промените в дела на инвестициите на Министерство на здравеопазването в търговските дружества по сметки 5111 „Мажоритарни дялове и акции в	22

	предприятия в страната“ и 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ и разчети с други дебитори по сметка 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)“.	
6	РД № ГФО-2.16-5 за процедури по същество за проверка и анализ на отчетените стопански операции, за които е установено значително изменение в салдата и оборотите към 31.12.2024 г. спрямо салдата от предходния отчетен период по следните сметки: в отчетна група „Бюджет“ – 6095 в ЦУ на МЗ, 7693 в НЦТХ и 7998 в НЦОЗА; в отчетна група СЕС – 6992 и 4010 в ЦУ на МЗ; в отчетна група ДСД – 7916 и 2201 в ЦУ на МЗ.	22
7	РД № ГФО-2.15-3 за процедури по същество на счетоводното отчитане на дълготрайни активи по счетоводни сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“, 2031 „Административни сгради“, 2039 „Други сгради“, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ и 2101 „Програмни продукти и лицензи за програмни продукти“ в ЦУ на МЗ, 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ в ЦУ на МЗ, НЦОЗА и ЦСМП по Въздух и 2059 „Други транспортни средства“ в ЦУ на МЗ, ЦСМП София, ЦСМП Смолян и ЦСМП Кърджали в отчетна група „Бюджет“, незавършено строителство и основен ремонт по сметка сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в ЦУ на МЗ в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС, вътрешни некасови трансфери по сметка 7601 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи "БЮДЖЕТ" и "Сметки за средства от Европейския съюз"“ в ЦУ на МЗ в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС..	23
8	РД № ГФО-2.16-1 за извършена проверка на предприетите действия относно установените некоригирани неправилни отчитания при извършено предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на Министерството на здравеопазването към 30.09.2024 г.	131
9	РД № ГФО-2.25 за извършена проверка на счетоводните операции, свързани с изпълнение на указанията, дадени с ДДС № 20 от 2004 г. и ДДС № 14 от 2013 г. на Министерство на финансите относно начисляване на провизии, приходи и разходи по корективни сметки в края на отчетната година в т. ч. и по сметки 4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала“, 6047 „Разходи за провизии за персонал“ и 6048 „Сторнирани разходи за провизии за персонал“ в ЦУ на МЗ, ЦСМП София, ЦСМП Варна и ЦСМП Благоевград, вкл. спазване на т. 16.6 от ДДС № 20 от 2004 г. относно оценка на незавършеното строителство.	160
10	РД № ГФО-2.2 констативен протокол.	13